

Hemma är någon annanstans

– en undersökning
om mänskliga rättigheter
i äldreomsorgen

Syfte

- Visa att äldreomsorgen är en människorättsfråga;
- Främja ett människorättsbaserat förhållningssätt och bidra till respekt och skydd av äldre personers mänskliga rättigheter.

Bakgrund

- Covid19-pandemin och demografiska utvecklingen – fokus på äldre personer.
- Undersökning med människorättsperspektiv saknas.
- Flera europeiska systerorganisationer har undersökt mänskliga rättigheter i äldreomsorgen.
- Samverkan med seniororganisationer i det civila samhället som lyft frågan.

Hur vi gjort rapporten

Rättsutredning, skrivbordsstudie och intervjuundersökning.
Dialog och samverkan. Referens- och expertgrupp.

Intervjuer: cirka 50 personer, äldre personer på särskilda boenden, chefer, omsorgspersonal.

Besökt åtta särskilda boenden i sex kommuner, två i norr, två i Mellansverige, två i söder.

Avgränsat till rätten till värdighet, rätten till delaktighet och social inkludering, rätten till privatliv, rätten till icke-diskriminering.

**“Om jag larmar för
att jag är kissnödig
så kan jag få vänta
två timmar och då
är det för sent.”**

**“Vi pratar inte
om vem man är.
De frågar inget,
jag berättar inget.”**

**”Jag vill träna
balansen, men
det finns inte
redskap eller
möjlighet till
det på boendet.”**

Huvudslutsatser

- Ålderism normaliserar brister
- Människorättsperspektivet är svagt
- Kunskapen om mänskliga rättigheter är låg
- Möjlighet till delaktighet, självbestämmande är begränsade.

Rekommendationer till kommuner

- Vidareutveckla rättighetsbaserade förhållningssätt samordnat kommuner emellan.
- Kunskapshöjande insatser om ålderism och äldre personers mänskliga rättigheter i äldreomsorgen.
- Stärka äldre personers delaktighet i planering, utformning och genomförande av äldreomsorgen.
- Tillämpa LSS för alla äldre med funktionsnedsättning.